

Sygn. akt III RC 41/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Lidzbarku Warmińskim - Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym : Przewodniczący : SSR Robert Kłosowski

Protokolant : pracownik sądowy Joanna Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2016 roku w Lidzbarku Warmińskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletniej K. P. (1)

reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową N. P.

przeciwko K. P. (2)

o podwyższenie alimentów na małoletniej K. P. (1)

ORZEKA

I. oddala powództwo,

II. odstępuje od obciążania przedstawiciela ustawowego małoletniej powódki kosztami procesu na rzecz pozwanego,

III. koszty sądowe przejmuje na rachunek Skarbu Państwa,

/-SSR Robert Kłosowski -/

UZASADNIENIE

N. P. przedstawicielka ustawowa małoletniej K. P. (1) wniosła przeciwko pozwanemu K. P. (2) pozew o podwyższenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 15 stycznia 2015 r. (sygn. Akt I C 538/14 z kwoty po 600 złotych miesięcznie do kwoty po 1000 złotych miesięcznie.

W uzasadnieniu wskazała, iż po wydaniu wyroku rozwodowego sytuacja w zakresie potrzeb małoletniej powódki uległa zmianie, albowiem z dniem 1 września 2015 r. powódka rozpoczęła naukę w szkole podstawowej. Oznacza to zwiększenie kosztów niezbędnych do utrzymania i wychowania małoletniej. Zwiększył się zapotrzebowanie małoletniej w zakresie odzieży i żywienia. Dziecko potrzebuje wymiany całej garderoby z powodu tego, że dzieci w szkole zwracają uwagę na ubiór i z tego powodu popada w kompleksy. Zmiana środowiska z przedszkolnego na szkolne spowodowała spadek odporności w związku z czym zwiększyły się koszty zakupu leków. Obecnie małoletnia powódka zamieszkuje z matką w domu należącym do dziadków małoletniej, z tym że wszystkie koszty utrzymania mieszkania ponosi wyłącznie matka małoletniej K.. Matka powódki nie jest w stanie zapewnić odpowiednich środków małoletniej ponieważ pracuje na stanowisku specjalista ds. sprzedaży uzyskując dochód w wysokości 1830 złotych brutto plus premia za sprzedaż. Małoletnia kończy naukę zazwyczaj ok. 12.00 z tego powodu konieczne jest zapewnienie opieki popołudniowej, co wiąże się z dodatkowymi kosztami.

Pozwany K. P. (2) w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, iż obowiązek alimentacyjny wobec małoletniej został ustalony zaledwie rok temu. Według przedstawionego wyliczenia miesięcznie pozwanemu, po odliczeniu stałych

wydatków pozostaje kwota ok. 880 złotych na wyżywienie, rozwój kulturalny, jak też i dodatkowe atrakcje dla małoletniej powódki. Pozwany wskazał, iż rozpoczęcie edukacji szkolnej przez małoletnią łączyło się z zaprzestaniem dokonywania opłat w wysokości 150 złotych miesięcznie na przedszkole. Matka małoletniej powódki nie ponosiła również kosztów utrzymania małoletniej np. w miesiącu sierpniu 2015 r., kiedy to przez cały miesiąc dziecko przebywało u pozwanego, który ponosił wszystkie koszty jej utrzymania płacąc równocześnie za ten miesiąc alimenty. W ocenie pozwanego skoro matka małoletniej powódki mieszka razem ze swoimi rodzicami to opłaty za prąd multimedialny, opał etc. winny być dzielone przez wszystkie osoby z nich korzystające. Dodał, iż utrzymując córkę przez miesiąc czasu mógł przekonać się, iż podawane przez powódkę wydatki na małoletnią są zawyżone, zwłaszcza, że odwiedzając małoletnią zazwyczaj widywał ją w ubrania zakupionym przez niego. Odnosząc się do zwiększonych kosztów utrzymania małoletniej związanych z koniecznością zapewnienia jej opieki po zakończeniu szkoły pozwany wskazał, iż kilkakrotnie proponował matce małoletniej, że zapewni opiekę u swojej rodziny, jednak zawsze spotykało się to z odmową. Na koniec pozwany wskazał, iż zamieszkuje w odległości ok. 300 km od obecnego miejsca zamieszkania małoletniej w związku z czym ponosi wysokie koszty dojazdu na kontakty z córką, w trakcie kontaktów stara się dodatkowo uatrakcyjnić czas spędzony z małoletnią, poprzez równego rodzaju wycieczki i pobyt w salach zabaw.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnia K. P. (1) ur. (...) jest dzieckiem N. P. i K. P. (2).

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt I C 538/14 orzeczono rozwód małżeństwa N. P. i K. P. (2). W wyroku Sąd zobowiązał pozwanego do płacenia na rzecz małoletniej córki tytułem alimentów kwot po 600 złotych miesięcznie.

/odpis wyroku I C 538/14 k. 7/

W czasie kiedy po raz ostatni orzekano o alimentach, tj. w styczniu 2015 r. małoletnia powódka zamieszkiwała razem z matką w mieszkaniu należącym do rodziców N. P.. Dziadkowie małoletniej ze strony matki, którzy są właścicielami mieszkania, zamieszkiwali wówczas we F.. Koszt utrzymania mieszkania w całości spoczywał więc na matce małoletniej powódki. Obecnie, od kwietnia 2016 r. rodzice N. P. powrócili na stałe do kraju zamieszkując razem z powódką i jej matką. Koszty mieszkania i opłat dla 4 osób ponosi nadal samodzielnie matka małoletniej powódki N. P., albowiem umówiła się ze swoimi rodzicami, iż będzie nadal ponosić wszelkie opłaty związane z korzystaniem mieszkania, a w zamian za to nie będzie płacić swoim rodzicom za opłaty za wynajem. Matka małoletniej powódki, zarówno w styczniu 2015 r., jak i obecnie nadal pracuje. Jej dochód w okresie, kiedy orzekano po raz ostatni o alimentach wynosił ok. 2000 złotych netto, obecnie dochód ten jest zmienny i wynosi ok. 1900 złotych netto. Matka małoletniej powódki ma obecnie 29 lat i jest zdrowa, nie ma żadnego majątku. Zaciągnęła 15 000 złotych pożyczki na przeprowadzenie remontu pokoju zajmowanego przez córkę w domu rodziców. Po rozstaniu z pozwanym nie pozostaje z nikim w stałym związku.

W styczniu 2015 r. małoletnia K. P. (1) uczęszczała do zerówki w przedszkolu. Koszt nauki i pobytu w przedszkolu wynosił razem ok. 200 złotych miesięcznie. Z uwagi na pracę matka małoletniej zarówno w 2015 r. jak i obecnie korzysta z pomocy opłacanej opiekunki do dziecka. Zabierała ona małoletnią z przedszkola, a obecnie ze szkoły do swojego domu. Tam małoletnia odrabiała lekcje i jadła obiad. Około godziny 17.00 dziecko zabierane jest przez matkę. Miesięczny koszt opłacenia opiekunki do dziecka wynosi ok. 200 złotych, zaś w styczniu 2015 r. był nieco wyższy i wynosił ok. 200-300 złotych miesięcznie z uwagi na dłuższy pobyt w tym okresie małoletniej u niani. Dziecko jest zdrowe, nie choruje na żadne przewlekłe choroby. Obecnie małoletnia ma dolegliwości skórne, które wynikać mogą z alergii lub zakażeniem zmutowanym świerzmem. Małoletnia uczęszcza do lekarza na wizyty prywatne dwa razy w miesiącu, przy czym koszt jednej wizyty to 50 złotych. Koszt wykupu zapisanych lekarstw wyniósł ok. 100 złotych, przy czym wg matki małoletniej powódki leki te nie pomagają córce. W ostatnim okresie powódka dokonała remontu zajmowanego przez dziecko pokoju, celem przystosowania go do odrabiania lekcji przez małoletnią (biurko).

Pozwany R. K. ma 36 lat. Jest zdrowy, zarówno w styczniu 2015 roku, jak i obecnie pracuje jako żołnierz zawodowy. Jego miesięczne uposażenie obecnie wynosi około 3290 złotych netto. W 2015 r. miesięczne wynagrodzenie pozwanego było niższe i wynosiło ok. 3090 złotych. Oprócz pensji pozwany zarówno w styczniu 2015 r. jak i obecnie otrzymuje raz w roku tzw. trzynastkę oraz tzw. mundurówkę w wysokości 2500 złotych. Pozwany zamieszkuje nadal w M. we wspólnym mieszkaniu stron. Rodzice małoletniej powódki do chwili obecnej nie dokonali podziału majątku wspólnego. Opłaty związane z korzystaniem mieszkania ponosi pozwany i wynoszą on 228 złotych czynsz, ok. 60-70 złotych miesięcznie energia elektryczna. Opłaty te pozostają na podobnym poziomie, jak w styczniu 2015 r. Pozwany nadal spłaca kredyt na zakup mieszkania zaciągnięty wspólnie z byłą żoną. Miesięczna rata kredytu wynosi 680 złotych. Do spłaty pozostała kwota ok. 150 000 złotych. K. P. (2) choruje na nerki, ma tzw. krwimocz. Choroba zdiagnozowana została jeszcze przed rozwodem, leczenie pozwany podjął już po styczniu 2015 r. leczenie jest bezpłatne. Pozwany ponosi jedynie koszty związane z dojazdem na konsultacje medyczne do szpitala w S.. K. P. (2) alimenty płaci w terminie. Oprócz alimentów przekazywanych matce małoletniej pozwany kupuje dla dziecka zabawki i ubrania. Stara się również zapewnić dziecku atrakcje podczas kontaktów w weekendy (wg wyroku rozwodowego SO w Siedlcach 2 razy w miesiącu) i podczas pobytów w M.. Kontakty w weekendy realizowane są w ten sposób, iż pozwany na określony weekend przyjeżdża do L. i zamieszkuje u rodziny, po czym wraca do M.. Odległość z L. do M. jaką każdorazowo pokonuje pozwany wynosi ok. 300 km. Oprócz tego małoletnia przebywa u pozwanego przez okres jednego tygodnia ferii zimowych i miesiąca wakacji. Pozostaje wtedy na wyłącznym utrzymaniu pozwanego. Za okres pobytu małoletniej u siebie pozwany płaci również alimenty.

Pozwany od września 2015 r. spotyka się z inną kobietą, nie zamieszkuje z nią i nie prowadzi z nią wspólnego gospodarstwa domowego.

/zaświadczenie o dochodach k. 6, 14, 61, umowa o kredyt na zakup mieszkania k. 25, przesłuchanie stron k. 62-63/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Obowiązek dostarczania środków utrzymania i wychowania dziecka, które nie jest się w stanie utrzymać samodzielnie, zgodnie z art. 133 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (krio) obciąża rodziców tego dziecka. Rodzice dziecka są więc obowiązani wspólnie do przyczyniania się do zaspokajania potrzeb dziecka, przy czym obowiązek ten ciąży również na tym z rodziców z którym dziecko na co dzień przebywa.

Natomiast zgodnie z art. 135 § 1 krio zakres świadczeń alimentacyjnych zależy z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od finansowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Brzmienie art. 135 § 1 krio wskazuje więc, iż każdorazowo zakres świadczeń alimentacyjnych ograniczony jest z jednej strony usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego, a z drugiej strony możliwościami zarobkowymi zobowiązanego. Innymi słowy kwota zasądzonych alimentów nie może przekraczać usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej, ani też przekraczać możliwości osób zobowiązanych. Potrzeby usprawiedliwione to takie których pokrycie jest konieczne dla zapewnienia dziecku właściwego rozwoju i edukacji. Zasada odnoszenia wysokości zasądzonych alimentów do usprawiedliwionych potrzeb dziecka oznacza także, iż wydatki czynione przez stronę uprawnioną nie mogą być wydatkami zbytecznymi, czy też nieracjonalnymi. Dodać również należy, iż wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka może polegać także na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie. Uwzględnianie jako wkładu alimentacyjnego osobistych starań w utrzymanie i wychowanie dziecka jest szczególnie istotne w sytuacji dzieci bardzo małych lub też dzieci wymagających stałej opieki z innego powodu np. ze względu na ich stan zdrowia. Oczywistym bowiem jest, iż dzieci te wymagają dużo więcej troski, opieki, uwagi i osobistych starań niż dzieci zdrowe i starsze, kilkunastoletnie.

Z kolei zgodnie z art. 138 krio można żądać zmiany wysokości zasądzonych alimentów w przypadku zmiany stosunków między stronami. Zatem podstawą powództwa określonego w art. 138 kro może być tylko taka zmiana stosunków, która nastąpiła nie wcześniej niż po wydaniu prawomocnego wyroku zasądającego alimenty i jest na tyle istotna, że

wpływa na wysokość zasądzonych alimentów. Poprzez zmianę stosunków rozumieć należy zmianę sytuacji osobistej, rodzinnej, majątkowej każdej ze stron. Do zmiany sytuacji majątkowej dochodzi w szczególności w przypadku zmiany dochodów stron, zwiększenia się bądź zmniejszenia ponoszonych i koniecznych wydatków, czy też kosztów utrzymania; uzyskania nowych możliwości zarobkowania, nabycia nowego majątku, zwłaszcza w drodze dziedziczenia, czy darowizny, bądź też utraty dotychczasowego majątku etc. Zmiana sytuacji osobistej i rodzinnej będzie miała miejsce w szczególności w przypadku zmiany stanu zdrowia stron wpływającego na ich możliwości zarobkowe oraz konieczne wydatki, jak również w przypadku zwiększenia się bądź zmniejszenia liczby osób pozostających na ich utrzymaniu.

Dokonując analizy zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego z uwzględnieniem powyższych wskazań zauważyć należy, iż w ocenie Sądu między stronami w ostatnim okresie nie zaszły istotne zmiany wzajemnych stosunków, które uzasadniałyby ponowne ustalenie wysokości zasądzonych od pozwanego alimentów. Wskazać bowiem należy, iż ostatni raz alimenty zasądzone były stosunkowo nie dawno tj. w dniu 15 stycznia 2015 r. (wyrok uprawomocnił się w 6 lutego 2015 r.).

Sytuacja materialna i możliwości zarobkowe pozwanego K. P. (2) nie uległy zasadniczo zmianie. Wprawdzie obecnie dysponuje on zwiększonym o ok. 200 złotych wynagrodzeniem, to jednak zdaniem Sądu, zmianie tej towarzyszył wzrost uzasadnionych wydatków związanych z leczeniem choroby nerek (dojazd na konsultacje medyczne) oraz wydatki związane z utrzymywaniem właściwych więzi z małoletnią i uczestniczenie w kontaktach. Pozwany dojeżdża dwa razy w miesiącu ok. 300 km w jedną stronę celem spotkania się z małoletnią. Jego sytuacja majątkowa również nie uległa zasadniczej zmianie. Posiada obecnie oszczędności w wysokości 2500 złotych, nadal spłaca kredyt mieszkaniowy zaciągnięty wspólnie z byłą małżonką. Strony nie dokonały również podziału majątku wspólnego. Pozwany realizuje bez opóźnień obowiązki alimentacyjne wobec córki w kwocie 600 złotych miesięcznie, przyczynia się do zaspokajania potrzeb małoletniej także w innym zakresie np. poprzez zakup ubrań.

W ocenie Sądu również obecna sytuacja materialna i możliwości zarobkowe matki małoletniej powódki oraz usprawiedliwione potrzeby małoletniej K. P. (1) rozpatrywane łącznie nie uzasadniają zmiany określonego w wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach obowiązku alimentacyjnego. Matka małoletniej N. P. dysponuje nieznacznie mniejszym dochodem miesięcznym (ok. 100 złotych). Jej stan zdrowia i sytuacja osobista nie uległa zmianie. Obecnie razem z małoletnią i jej matką zamieszkali rodzice N. P.. Jak wskazała matka małoletniej powódki nadal jednak pokrywa ona wszystkie koszty związane z zajmowanym mieszkaniem, pomimo tego, iż obecnie dodatkowo zamieszkują również jej rodzice. Jest to wynikiem umowy zgodnie z którą matka małoletniej nie płaci za wynajmowanie zajmowanego pokoju. W ostatnim okresie matka małoletniej zaciągnęła jednak kredyt w wysokości 15 000 na remont mieszkania celem przystosowania go do potrzeb małoletniej. Zdaniem Sądu opisane okoliczności i postawa matki małoletniej nie powinna wpływać na podwyższenie wysokości należnych świadczeń alimentacyjnych od pozwanego. Jak wskazano powyżej obowiązkiem rodziców małoletniej (matki małoletniej powódki i pozwanego) jest zaspokajanie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej, nie zaś innych osób, choćby były bliskimi krewnymi, czy powinowatymi osoby zobowiązanej. W sytuacji w której matka małoletniej umówiła się ze swoimi rodzicami, że będzie ponosić koszty opłat związanych z zamieszkiwaniem swoich rodziców i nie płacić równocześnie za wynajem, to konsekwentnie nie powinna na własny koszt przeprowadzać remontu niejako wynajmowanej części mieszkania, a już zwłaszcza przerzucać tych kosztów na pozwanego. Obowiązek remontu mieszkania w takiej sytuacji ciąży na właścicielu wynajmowanego lokalu. Zdaniem Sądu zasadniczej zmianie nie uległa również sytuacja w zakresie pozostałych usprawiedliwionych potrzeb małoletniej K. P. (1). Małoletnia rozpoczęła naukę w I klasie szkoły podstawowej co z pewnością łączy się z dodatkowymi kosztami związanymi z zakupem przyborów szkolnych, zeszytów w większym zakresie niż w styczniu 2015 r., tj. w czasie kiedy małoletnia uczyła się w zerówce w przedszkolu. Z drugiej jednak strony obecnie matka małoletniej powódki nie ponosi już opłaty w kwocie 200 złotych miesięcznie na rzecz przedszkola. Zmniejszeniu z kwoty 200-300 złotych miesięcznie do kwoty ok. 200 złotych miesięcznie uległ również koszt opłacenia opieki dla dziecka. Co istotne również matka małoletniej powódki nie przyjmuje chociażby okazjonalnie oferowanej w tym zakresie pomocy ze strony rodziny pozwanego. Zdaniem Sądu zasady doświadczenia życiowego wskazują również, iż nie istnieje uzasadniona potrzeba wymiany całej garderoby małoletniej K. P. (1)

wyłącznie w związku z rozpoczęciem przez nią nauki szkolnej. W aktach niniejszej sprawy brak jest informacji aby wcześniej zakupowane przez rodziców małoletniej ubrania były nieodpowiednie, zaś samo rozpoczęcie nauki w szkole podstawowej nie pociąga za sobą usprawiedliwionej potrzeby wymiany wszystkich ubrań małoletniej.

Wymaga wreszcie podkreślenia, iż matka małoletniej powódki N. P. w trakcie rozprawy w dniu 23 czerwca 2016 r. sama określiła wysokość kosztów utrzymania małoletniej K. P. (1) na kwotę 1200 złotych w aktualnej sytuacji choroby dziecka oraz kwoty ok. 1000 złotych w przypadku gdy choroba minie. Uwzględniając wskazaną przez matkę małoletniej diagnozę (choroba zakaźna) przyjąć należy, iż wzrost wydatków związanych z leczeniem małoletniej ma charakter przejściowy. W tej sytuacji żądanie matki małoletniej powódki zasądzenia tytułem alimentów kwoty 1000 złotych, tj. kwoty całkowitych kosztów miesięcznego utrzymania małoletniej stanowi niejako próbę przeniesienia wszystkich kosztów utrzymania małoletniej na pozwanego. Tymczasem, jak zaznaczono powyżej, obowiązek alimentacyjny ciąży nie tylko na pozwanym, ale również matce małoletniej powódki, przy czym możliwości majątkowe i zarobkowe każdego z rodziców pozostają zbliżone. W ocenie Sądu ustalona kwota alimentów w kwocie 600 złotych miesięcznie na rzecz małoletniej pozostaje więc adekwatna do usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki, możliwości zarobkowych pozwanego oraz sytuacji majątkowej stron.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd na podstawie art. 133 krio, art. 135 krio i art. 138 krio (a contrario) oddalił powództwo.

W zakresie żądania zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc.

/SSR Robert Kłosowski/